

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

**з навчальної дисципліни «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
підготовки магістра спеціальності 081 «Право»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
24 березня 2016 року
протокол № 8
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Модуль I. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Наукове дослідження як форма розвитку науки і технологія застосування методологічних засобів

Питання для обговорення

1. Поняття та основні функції науки. Класифікація наук.
2. Об'єкт, предмет і система юридичних наук.
3. Поняття і види наукових досліджень.
4. Методологія науки: поняття, функції, структура.
5. Класифікація методів юридичної науки.

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.
  - 1.1. У яких основних значеннях вживається поняття «наука»?
  - 1.2. Охарактеризуйте мету і назвіть основні завдання науки.
  - 1.3. Які функції виконує наука в суспільстві?
  - 1.4. Що розуміють під методологією науки?
  - 1.5. Побудуйте класифікацію методів науки.
  - 1.6. Назвіть найважливіші поняття, які утворюють понятійний апарат науки.
  - 1.7. Поясніть відмінність і взаємозв'язок між науковою гіпотезою і науковою теорією.
  - 1.8. Побудуйте класифікацію галузей сучасної науки і вкажіть місце, яке займає в ній правознавство (юридична наука).
  - 1.9. Що розуміють під юридичною наукою (юриспруденцією)?
  - 1.10. Які групи (види) юридичних наукових дисциплін виокремлюють в системі юридичної науки?
2. Скласти термінологічний словник до теми.
3. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
4. Ґрунтовно опрацювавши навчальний матеріал щодо структури юридичної науки, скласти перелік тих її елементів, які найбільшою мірою стосуються проблематики обраної Вами теми магістерської роботи. Письмово обґрунтувати свій вибір.
5. Розв'язати тести:
  - 5.1. Систему достовірних, системно організованих та безперервно оновлюваних знань про об'єктивні закони розвитку природи і суспільства позначають терміном:
    - а) інтелект;
    - б) розум;
    - в) освіта;
    - г) наука.
  - 5.2. Критична функція науки полягає:

- а) у набутті найбільш суттєвих знань про закони розвитку природи, суспільства і мислення;
- б) в оцінці виявлених закономірностей, властивостей, тенденцій з метою посилення позитивних сторін явищ, процесів і усунення негативних;
- в) у вдосконаленні навколишнього світу, насамперед, системи матеріального виробництва і суспільних відносин;
- г) у систематизації одержаних знань.

5.3. Головне вихідне, абстрактне за своїм змістом положення будь-якої наукової теорії, вчення, науки чи світогляду позначається терміном:

- а) судження;
- б) умовивід;
- в) принцип;
- г) теза.

5.4. Функція юридичної науки, що відображає її здатність на підставі виявлених закономірностей формування та функціонування державної та правової систем, шляхом висунення гіпотез, аналізу тенденцій і альтернатив визначати перспективи їх подальшого розвитку:

- а) інтерпретаційна;
- б) прогностична;
- в) пізнавальна;
- г) комунікативна.

5.5. Процедури, за допомогою яких встановлюється істинність будь-якого твердження, називають:

- а) аксіомами;
- б) доктринами;
- в) тезами;
- г) доказами.

5.6. До основних завдань науки сучасне наукознавство відносить:

- а) пояснення сутності явищ і процесів;
- б) відкриття законів руху природи, суспільства та мислення;
- в) встановлення напрямків і форм практичного використання одержаних знань;
- г) всі відповіді є правильними.

5.7. Спеціалізована галузь наукових знань у сфері гуманітарних наук, яка виникла і розвивається внаслідок наукової діяльності, що спрямована на вивчення права і держави в теоретичному і прикладному аспектах:

- а) юридична наука;
- б) правознавство;
- в) юриспруденція;
- г) всі відповіді є правильними.

5.8. Функція юридичної науки, що забезпечує вплив на формування і розвиток правової, політичної і моральної свідомості, світогляду і загальної культури суб'єктів суспільних відносин:

- а) інтерпретаційна;
- б) прогностична;

в) пізнавальна;

г) ідеологічно-виховна.

5.9. Змістовні, предметні уявлення, що відтворюють у мисленні (ідеально) об'єктивну суть реальних процесів правової дійсності і відношень, які існують у ній, виражають специфічну правову якісну визначеність цих процесів і явищ:

а) наукові поняття;

б) наукові закони;

в) наукові гіпотези;

г) наукові концепції.

5.10. Комплекс поглядів, уявлень, ідей, що утворюють вищу, найбільш розвинуту форму організації наукового знання, яка формує цілісне уявлення стосовно закономірностей і суттєвих зв'язків певної сфери реальності:

а) ідея;

б) умовивід;

в) теорія;

г) гіпотеза.

Тема 2. Парадигмальні засади наукових досліджень

Питання для обговорення

1. Поняття типу (стилю) наукового мислення, наукової парадигми та наукової картини світу.
2. Типологія стилів наукового мислення (класичний, некласичний, постнекласичний стилі).
3. Філософсько-світоглядні підходи в наукових дослідженнях.
4. Праворозуміння: поняття і типи.

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.
  - 1.1. У чому полягають особливості наукового мислення?
  - 1.2. Охарактеризуйте поняття стилю наукового мислення.
  - 1.3. У чому полягає роль філософсько-світоглядних підходів у наукових дослідженнях?
  - 1.4. Охарактеризуйте відмінність між матеріалістичними та ідеалістичними засадами наукового світогляду.
  - 1.5. Охарактеризуйте відмінність між діалектичними та метафізичними засадами наукового світогляду.
  - 1.6. Які Ви знаєте сучасні філософські вчення, котрі можуть стати світоглядною основою юридичних досліджень?
  - 1.7. Вкажіть характерні риси сучасної (постнекласичної) наукової картини світу та її докорінну відмінність від класичного і некласичного наукового світогляду.
  - 1.8. Які особливості має сучасний тип науково-юридичного мислення?

1.9. Дайте визначення поняття «наукова парадигма». Охарактеризуйте «арсенал» парадигм сучасної юриспруденції.

1.10. Що розуміють під праворозумінням? Які існують типи праворозуміння?

2. Скласти термінологічний словник до теми.

3. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.

4. У письмовому вигляді розробити порівняльну таблицю рис стилів наукового мислення та підготуватися до презентації її в аудиторії.

5. Розв'язати тести:

5.1. Метод дослідження, який ґрунтується на філософському вченні про надпочуттєві принципи буття, що розглядає речі і явища як незмінні й незалежні одне від одного:

а) діалектичний;

б) метафізичний;

в) матеріалістичний;

г) формально-логічний.

5.2. Метод дослідження, який ґрунтується на філософському вченні про всезагальний зв'язок і розвиток природи, суспільства і мислення:

а) діалектичний;

б) метафізичний;

в) матеріалістичний;

г) формально-логічний.

5.3. Вкажіть закони діалектики:

а) закон достатньої підстави;

б) закон заперечення заперечення;

в) закон виключеного третього;

г) закон єдності і боротьби протилежностей.

5.4. Вкажіть закони діалектики:

а) закон достатньої підстави;

б) закон тотожності;

в) закон виключеного третього;

г) закон взаємного переходу кількісних і якісних змін.

5.5. Філософський метод, який ґрунтується на визнанні первинності матерії і вторинності свідомості та, відповідно, передбачає виокремлення в структурі суспільства економічного базису і надбудови:

а) ідеалістичний;

б) метафізичний;

в) матеріалістичний;

г) формально-логічний.

5.6. Плюралізм ідей та принципів пізнання, широке міжнародне співробітництво, інформатизація всіх сфер суспільного життя є домінуючими тенденціями наукового світогляду та наукових досліджень:

а) доби середньовіччя;

б) епохи Відродження;

в) доби Просвітництва;

г) XX століття.

5.7. Комплексна й суттєва характеристика тієї чи іншої наукової дисципліни в певну історичну епоху, яка, як правило, пов'язана з існуванням певних домінуючих наукових теорій, шкіл, напрямків досліджень тощо, у наукознавстві позначається терміном:

- а) парадигма;
- б) гіпотеза;
- в) постулат;
- г) аксіома.

5.8. Нелінійністю мислення, стохастичною, недетермінованою картиною світу, що відображає нерівноважність, нестійкість і незворотність складних об'єктів і процесів, характеризується:

- а) інтерсуб'єктивістська парадигма;
- б) класична парадигма;
- в) юснатуралістська парадигма;
- г) синергетична парадигма.

Тема 3. Саморефлексія як методологічний принцип сучасного наукового пізнання

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.

1.1. Дайте визначення поняття «суб'єкт пізнання».

1.2. Охарактеризуйте парадигмальні відмінності в розумінні взаємозв'язку і взаємодії суб'єкта та об'єкта наукового пізнання.

1.3. У чому полягає роль самосвідомості науковця у пізнавальному процесі?

1.4. Охарактеризуйте основні структурні компоненти самосвідомості індивіда.

1.5. Як сучасна наука трактує поняття «Я-концепція»?

1.6. Що розуміють під саморефлексивною установкою свідомості?

1.7. Назвіть основні способи реалізації саморефлексивної установки свідомості у пізнавальному процесі.

1.8. Яку роль відіграє правосвідомість дослідника у процесі науково-юридичного пізнання?

1.9. Чи впливають деформації правосвідомості дослідника на перебіг і результати пізнання ним державно-правових явищ і процесів?

1.10. Що розуміють під правовим менталітетом? Чи впливають його особливості на процес науково-юридичного пізнання?

2. Скласти термінологічний словник до теми.

3. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.

4. У письмовому вигляді розробити структурну схему самосвідомості людини.

5. Розробити програму самопостереження у процесі виконання магістерської роботи, визначивши в ній, зокрема, об'єкти, цілі та завдання, основні прийоми самопостереження.

5. Розв'язати тести:

5.1. Система понять, поглядів, уявлень та почуттів з приводу чинного або бажаного юридичного права, а також діяльності, пов'язаної з цим правом:

- а) суб'єктивна сторона правопорушення;
- б) правова свідомість;
- в) правовий менталітет;
- г) державна ідеологія.

5.2. У відповідях під якими номерами правильно названі функції правосвідомості:

- а) пізнавальна;
- б) правозастосовча;
- в) правороз'яснювальна;
- г) оціночна.

5.3. У структурі правосвідомості виділяють такі елементи:

- а) знання права;
- б) правові оцінки;
- в) правові установки;
- г) всі відповіді є правильними.

5.4. Сукупність правових установок індивіда чи спільноти, яка безпосередньо формує внутрішній план, програму діяльності цього суб'єкта в юридично значущих ситуаціях:

- а) правова орієнтація;
- б) правова оцінка;
- в) правова установка;
- г) правове уявлення.

5.5. За формою (способом) відображення правової дійсності у структурі правової свідомості розрізняють такі елементи:

- а) поняття про правові явища;
- б) правові акти;
- в) правові почуття;
- г) правові доктрини.

5.6. Сукупність настроїв, почуттів, емоцій, переживань з приводу окремих правових явищ чи права в цілому позначають терміном:

- а) правова ідеологія;
- б) правова доктрина;
- в) правова психологія;
- г) правове вчення.

5.7. Сукупність ідей, принципів, теорій, концепцій, які в систематизованій формі відображають і оцінюють правову дійсність, позначають терміном:

- а) правова ідеологія;
- б) науково-правова школа;
- в) правова психологія;
- г) правове вчення.

5.8. Які елементи в структурі правової психології вважаються динамічними:

- а) правові звичаї;

- б) правові переживання;
- в) правові почуття;
- г) правові традиції.

5.9. Правосвідомість, що формується на основі повсякденного досвіду людей у сфері правового регулювання і має емоційний, поверховий характер:

- а) буденна;
- б) професійна;
- в) наукова;
- г) теоретична.

5.10. Правосвідомість, яка має систематизований характер і характеризується вмінням її носія оперувати правовими категоріями, принципами, теоріями, концепціями, здійснювати широкі і глибокі узагальнення правового матеріалу:

- а) буденна;
- б) професійна;
- в) побутова;
- г) теоретична.

Тема 4. Методологічні підходи у науково-юридичних дослідженнях

Питання для обговорення

1. Методологія юриспруденції: загальна характеристика.
2. Поняття наукового підходу.
3. Загальна характеристика системи методологічних підходів юриспруденції.
4. Класичні та посткласичні підходи у науково-юридичних дослідженнях: порівняльна характеристика.

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.
  - 1.1. У яких значеннях вживають термін «методологія» у наукознавстві? Які функції виконує методологія?
  - 1.2. Які рівні виокремлюють у структурі методології? Обґрунтуйте необхідність кожного з них.
  - 1.3. Що розуміють під науковим методом?
  - 1.4. Дайте визначення поняття «методологія юридичної науки». Який статус методологія правознавства має сьогодні в системі юридичних наук?
  - 1.5. Охарактеризуйте місце юридичної теорії в структурі методології юридичної науки. Яку роль відіграють у науково-юридичному пізнанні поняття та категорії юриспруденції?
  - 1.6. Використовуючи всі відомі Вам підходи (критерії), охарактеризуйте структуру методології юриспруденції.
  - 1.7. Як співвідносяться поняття «методологічний підхід» і «метод»?
  - 1.8. Назвіть основні методологічні підходи юриспруденції. Які з них вважаються найсучаснішими?

1.9. Що розуміють під істинністю методу (підходу)? Як трактують поняття «істина» в соціально-гуманітарному пізнанні?

1.10. Що розуміють під допустимістю методу (підходу)? В чому полягає зв'язок між допустимістю й доцільністю методу дослідження?

2. Скласти термінологічний словник до теми.

3. Скласти опорний конспект питань для самостійного опрацювання.

4. Письмово обґрунтувати належність, допустимість, істинність і доцільність методологічних підходів і методів дослідження Вашої магістерської роботи.

5. Розв'язати тести:

5.1. Сукупність принципів, методів, прийомів, правил, операцій і форм побудови наукового знання, що застосовуються в певній науці, називають:

а) доктриною;

б) концепцією;

в) методологією;

г) наукою.

5.2. Вкажіть функції, які виконує методологія:

а) визначення способів здобуття наукових знань, які відображають динаміку процесів та явищ;

б) забезпечення всебічності отримання інформації щодо процесу чи явища, яке вивчається;

в) створення системи наукової інформації, яка базується на об'єктивних явищах;

г) всі відповіді є правильними.

5.3. Вкажіть рівень методології, який утворює система світоглядних підходів і методів, що є найзагальнішими і діють у всіх галузях наукового пізнання:

а) філософська (фундаментальна) методологія;

б) загальнонаукова методологія;

в) спеціально-наукова методологія;

г) конкретно-наукова методологія.

5.4. Вкажіть рівень методології, яка використовується в переважній більшості наук і базується на загальнонаукових принципах дослідження (історичному, логічному, системному тощо):

а) філософська (фундаментальна) методологія;

б) загальнонаукова методологія;

в) спеціально-наукова методологія;

г) конкретно-наукова методологія.

5.5. Вкажіть рівень методології, який утворює сукупність специфічних методів кожної конкретної науки:

а) філософська методологія;

б) загальнонаукова (міждисциплінарна) методологія;

в) спеціально-наукова методологія;

г) фундаментальна методологія.

5.6. Систему правил використання методів, прийомів і способів проведення певного дослідження називають:

а) методологією;

- б) методом;
- в) методикою;
- г) теорією.

5.7. Сукупність матеріальних і нематеріальних «інструментів» збору, опрацювання, аналізу й узагальнення наукової інформації називають:

- а) способами дослідження;
- б) технікою дослідження;
- в) методикою дослідження;
- г) засобами дослідження.

5.8. Сукупність спеціальних правил використання того або іншого способу дослідження називають:

- а) прийомами дослідження;
- б) технікою дослідження;
- в) методикою дослідження;
- г) засобами дослідження.

5.9. Вкажіть методологічний підхід, що застосовується у правознавстві і спрямований на осмислення людської поведінки у співвіднесенні з цінностями, якими зумовлюються норми і цілі цієї поведінки:

- а) історичний;
- б) логічний;
- в) порівняльний;
- г) аксіологічний.

5.10. Вкажіть методологічний підхід, використання якого передбачає розгляд державних і правових явищ як цілісних сукупностей різноманітних елементів (складових частин), що взаємодіють між собою і навколишнім середовищем:

- а) історичний;
- б) логічний;
- в) системний;
- г) аксіологічний.

Тема 5. Методи науково-юридичних досліджень

Питання для обговорення

1. Поняття та загальна характеристика загальнонаукових методів пізнання державно-правових явищ.
2. Наукові методи пізнання державно-правових явищ, що застосовуються суміжними науками або групами наук.
3. Поняття та загальна характеристика спеціальних методів науково-юридичного пізнання.

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.
  - 1.1. Яку роль філософські методи відіграють у науково-юридичному пізнанні?
  - 1.2. Порівняйте між собою діалектичне та формально логічне осмислення

правових явищ.

1.3. Назвіть та розтлумачте закони формальної логіки.

1.4. Дайте характеристику загальнонаукових методів емпіричного дослідження. Які з них можуть бути застосовані в юриспруденції?

1.5. Які загальнонаукові методи застосовують і на емпіричному, і на теоретичному рівнях юридичних досліджень? У чому полягає сутність дедуктивного методу?

1.6. Охарактеризуйте загальнонаукові методи теоретичних досліджень?

1.7. Які наукові підходи і методи пізнання державно-правових явищ застосовуються суміжними науками або групами наук? Поясніть роль конкретно-соціологічних досліджень у розвитку сучасної юридичної науки.

1.8. Наведіть максимально повний перелік спеціальних методів науково-юридичного пізнання в порядку зростання їх важливості для юридичної науки.

1.9. Охарактеризуйте формально-юридичний (формально-догматичний) метод. Вкажіть його недоліки як основного методу науково-юридичних досліджень.

1.10. У чому полягає сутність порівняльно-правового методу? Якою є сфера його застосування? Назвіть способи (види) порівняння державно-правових явищ.

2. Скласти термінологічний словник до теми.

3. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.

4. Скласти структурно-логічну схему підходів і методів, застосованих у Вашій магістерській роботі, відобразивши (пояснивши) в ній взаємозв'язки між цими підходами і методами та визначеними у «Вступі» магістерської роботи дослідницькими завданнями.

5. Розв'язати тести:

5.1. Спостереження, вимірювання, експеримент належать до методів:

- а) теоретичного дослідження;
- б) емпіричного дослідження;
- в) будь-якого наукового дослідження;
- г) всі відповіді є правильними.

5.2. Формалізація, логічний та історичний методи належать до методів:

- а) теоретичного дослідження;
- б) емпіричного дослідження;
- в) будь-якого наукового дослідження;
- г) всі відповіді є правильними.

5.3. Умовивід від часткового (окремих фактів) до загального, коли на основі знань про частини предметів класу робиться висновок про клас в цілому, називають:

- а) аналізом;
- б) синтезом;
- в) дедукцією;
- г) індукцією.

5.4. Вкажіть метод, який дає найбільше можливостей вивчати правову свідомість та її роль у правовому регулюванні суспільних відносин, забезпечує умови для ефективного правового виховання населення:

- а) формально-догматичний метод;
- б) аксіоматичний метод;
- в) логічний метод;
- г) психологічний метод.

5.5. Вкажіть метод дослідження, засобами якого право вивчається у «чистому» вигляді, тобто поза його зв'язками з економікою, політикою, мораллю та іншими соціальними явищами:

- а) порівняльно-правовий метод;
- б) соціологічний метод;
- в) психологічний метод;
- г) формально-догматичний метод.

Модуль 2

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 6. Організаційні засади наукових досліджень

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.

1.1. Дайте визначення поняття «наукова діяльність». Які види цієї діяльності виокремлюють у наукознавстві?

1.2. Назвіть і коротко охарактеризуйте законодавчі акти, які утворюють нормативно-правову базу наукової діяльності в Україні.

1.3. Які функції виконує Міністерство освіти і науки України в царині організації наукової діяльності в Україні?

1.4. Що Вам відомо про структуру і завдання Національної академії наук України?

1.5. Яку роль відіграє Національна академія правових наук України в розвитку юридичної науки в нашій країні? Охарактеризуйте структуру цієї установи.

1.6. Яких суб'єктів наукової діяльності називає чинне законодавство України?

1.7. Що розуміють під науковою школою? Яку роль у розвитку науки відіграють наукові школи?

1.8. Охарактеризуйте роль, яку відіграє наука в сучасному вищому навчальному закладі, та місце студентів у процесі наукової діяльності, яка провадиться у ВНЗ.

1.9. Наведіть і прокоментуйте основні положення Закону України «Про вищу освіту» стосовно рівнів і ступенів вищої освіти.

1.10. Охарактеризуйте основні напрями і сучасні тенденції розвитку міжнародного співробітництва у царині освіти і науки.

2. Скласти термінологічний словник до теми.
3. Скласти опорний конспект питань для самостійного опрацювання.
4. Розробити структурно-логічну схему «Рівні і ступені вищої освіти в сучасній Україні».
5. Розв'язати тести:
  - 5.1. Інтелектуальна творча праця, спрямована на здобуття і використання нових наукових знань:
    - а) освітня діяльність;
    - б) розумова діяльність;
    - в) технічна діяльність;
    - г) наукова діяльність.
  - 5.2. Практично-діяльнісна функція наукової діяльності полягає:
    - а) у задоволення потреб людини у пізнанні законів природи і суспільства;
    - б) у розвитку культури, гуманізації виховання та формуванні нової людини;
    - в) у вдосконаленні виробництва і системи суспільних відносин;
    - г) всі відповіді є правильними.
  - 5.3. Нормативно-правову базу наукової діяльності в Україні утворюють:
    - а) Закон України «Про вищу освіту»;
    - б) Закон України «Про науку»;
    - в) Закон України «Про діяльність науковців»;
    - г) Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
  - 5.4. Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади України, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері науки, сьогодні є:
    - а) Міністерство освіти і науки України;
    - б) Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України;
    - в) Кабінет Міністрів України;
    - г) Адміністрація Президента України.
  - 5.5. Творча співдружність вчених, які працюють в одній країні або в одному місті в певній галузі науки, об'єднаних спільністю наукових підходів, стилю роботи, наукового мислення, ідей і методів їх реалізації:
    - а) трудовий колектив науково-дослідного інституту;
    - б) дійсні члени галузевої академії наук;
    - в) науковці, які одержали вищу освіту в одному навчальному закладі;
    - г) наукова школа.
  - 5.6. Посада науково-педагогічного працівника, яка у наведеному переліку є вищою:
    - а) доцент;
    - б) старший викладач;
    - в) асистент;
    - г) професор.
  - 5.7. Згідно із Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», фізична особа (громадянин України, іноземець або особа без громадянства), яка має повну вищу освіту та проводить фундаментальні та (або) прикладні

наукові дослідження і отримує наукові та (або) науково-технічні результати – це:

- а) науковий працівник;
- б) науково-педагогічний працівник;
- в) дослідник;
- г) вчений.

5.8. У Законі України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. передбачено, що наукова діяльність у вищих навчальних закладах:

- а) провадиться за бажанням адміністрації закладу за наявності необхідних фінансових ресурсів;
- б) є невід'ємною складовою освітньої діяльності закладу;
- в) здійснюється лише тоді, коли заклад має власну аспірантуру і докторантуру;
- г) провадиться лише за умови одержання закладом спеціальної ліцензії на наукову діяльність.

5.9. Національний вищий навчальний заклад має право отримувати відповідно до законодавства на пріоритетних засадах передбачені державним бюджетом кошти для провадження наукової і науково-технічної діяльності в обсязі не менш як:

- а) 5 відсотків коштів державного бюджету, що виділяються на його утримання;
- б) 10 відсотків коштів державного бюджету, що виділяються на його утримання;
- в) 15 відсотків коштів державного бюджету, що виділяються на його утримання;
- г) 20 відсотків коштів державного бюджету, що виділяються на його утримання.

5.10. Національному вищому навчальному закладу, що забезпечує проривний розвиток держави в певних галузях знань за моделлю поєднання освіти, науки та інновацій, сприяє її інтеграції у світовий освітньо-науковий простір, має визнані наукові здобутки, може надаватися статус:

- а) академії;
- б) науково-дослідного інституту;
- в) наукової лабораторії;
- г) дослідницького університету.

Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Питання для обговорення

1. Поняття та види інформаційного забезпечення наукових досліджень.
2. Система джерел наукової інформації.
3. Електронний пошук наукової інформації.
4. Пошук, відбір та опрацювання джерельної бази дослідження.

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.
  - 1.1. Дайте визначення поняття «наукова інформація». Охарактеризуйте властивості інформації.
  - 1.2. На які види поділяється наукова інформація? Що розуміють під галузями інформації?
  - 1.3. Які принципи інформаційних відносин закріплено Законом України «Про інформацію»?
  - 1.4. Назвіть та коротко охарактеризуйте основні складові системи джерел наукової інформації. У чому полягає відмінність між первинною та вторинною інформацією?
  - 1.5. Що Вам відомо про інформаційно-пошуковий апарат бібліотеки? Які існують види бібліотечних каталогів?
  - 1.6. Охарактеризуйте інформаційні видання (бібліографічні, реферативні, оглядові) органів науково-технічної інформації. Які установи здійснюють збір та обробку науково-технічної інформації в Україні?
  - 1.7. Охарактеризуйте переваги і недоліки використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет.
  - 1.8. За якими етапами здійснюється пошук інформації для конкретного наукового дослідження?
  - 1.9. Які існують правила і практичні прийоми опрацювання джерел наукової інформації? З якою метою ведуться записи у процесі читання наукових текстів?
  - 1.10. Що розуміють під цитатою? Наведіть основні правила цитування наукових джерел.
2. Скласти термінологічний словник до теми.
3. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
4. Скласти список нормативних і літературних джерел за темою Вашої магістерської роботи, чітко дотримуючись правил їх бібліографічного опису.
5. Розв'язати тести:
  - 5.1. Слово «інформація» в перекладі з латинської мови означає:
    - а) роз'яснення;
    - б) переконання;
    - в) судження;
    - г) мислення.
  - 5.2. Під адекватністю інформації розуміють:
    - а) можливість використання інформації тоді, коли потреба в ній є особливо великою;
    - б) відображення певних явищ з мінімальним викривленням або мінімальною помилкою;
    - в) відповідність інформації тим завданням, для вирішення яких вона призначена;
    - г) відповідність інформації реальним процесам і об'єктам.

5.3. Логічна інформація, яка отримується в процесі пізнання, адекватно відображає закономірності об'єктивного світу і використовується в суспільно-історичній практиці – це:

- а) масова інформація;
- б) числова інформація;
- в) тактильна інформація;
- г) наукова інформація.

5.4. На які види поділяється наукова інформація за способами її одержання і галузями використання:

- а) економічна;
- б) друкована;
- в) первинна;
- г) соціальна.

5.5. Які принципи інформаційних відносин закріплено Законом України «Про інформацію»:

- а) гарантованість права на інформацію;
- б) відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією;
- в) достовірність і повнота інформації;
- г) всі відповіді є правильними.

5.6. Систематизовані зібрання науково-технічної літератури і документації, зафіксовані на паперових та інших носіях – це:

- а) періодичні видання;
- б) інформаційні ресурси науково-технічної інформації;
- в) наукові збірники;
- г) наукові монографії.

5.7. Сукупність упорядкованих первинних документів і довідково-пошукового апарату, призначених для задоволення інформаційних потреб – це:

- а) періодичні видання;
- б) довідково-інформаційний фонд;
- в) наукові збірники;
- г) наукові монографії.

5.8. Сукупність упорядкованих вторинних документів, створюваних для пошуку першоджерел – це:

- а) періодичні видання;
- б) довідково-пошуковий апарат;
- в) наукові збірники;
- г) наукові монографії.

5.9. Вкажіть інформаційно-пошукові мови, які застосовуються у бібліотеках:

- а) універсальна десяткова класифікація;
- б) латинська мова;
- в) бібліотечно-бібліографічна класифікація;
- г) англійська мова.

5.10. Вкажіть установи, які здійснюють в Україні збір та обробку наукової інформації:

- а) Книжкова палата України;
- б) Український інститут науково-технічної і економічної інформації;
- в) Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;
- г) всі відповіді є правильними.

Тема 8. Наукове дослідження як процес, його логіка та етапи проведення

Питання для обговорення

1. Етапи проведення наукового дослідження.
2. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження.
3. Тема наукового дослідження: критерії вибору, порядок конкретизації.
4. Наукове дослідження як процес розв'язання наукової проблеми.
5. Постановка і формулювання наукової гіпотези та її доказ.

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.
  - 1.1. Охарактеризуйте основні етапи виконання наукового дослідження. Обґрунтуйте їх послідовність.
  - 1.2. Дайте характеристику головних елементів процедури проведення конкретного юридичного дослідження (способу, техніки, методики й засобів дослідження).
  - 1.3. Як співвідносяться між собою поняття «тема дослідження», «наукова проблема», «науковий напрямок», «наукове питання»?
  - 1.4. На підставі яких критеріїв обирається тема конкретного наукового дослідження? Який існує порядок її конкретизації та уточнення?
  - 1.5. У яких значеннях вживається у науці термін «проблема»?
  - 1.6. Яку роль наукова проблема відіграє у процесі наукового пізнання?
  - 1.7. Поясніть чому ідеальною формою розв'язання фундаментальної наукової проблеми вважається побудова нової теорії.
  - 1.8. Охарактеризуйте логічну структуру наукової проблеми (її предмет, зміст і обсяг).
  - 1.9. Яку роль наукова гіпотеза відіграє у процесі наукового пізнання?
  - 1.10. Охарактеризуйте правила формулювання й етапи розробки наукової гіпотези.
2. Скласти термінологічний словник до теми.
3. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
4. Сформулювати головну наукову проблему за темою Вашої магістерської роботи і гіпотезу (або декілька альтернативних гіпотез), які допоможуть її розв'язати.
5. Розв'язати тести:
  - 5.1. Наукове дослідження здійснюється:

- а) у довільній послідовності, що визначається випадковими зовнішніми обставинами;
- б) у довільній послідовності, що визначається суто творчим натхненням дослідника;
- в) спонтанно без будь-якої логічної послідовності;
- г) за чітко визначеними етапами у певній логічній послідовності.

5.2. Техніка як елемент процедури проведення конкретного наукового дослідження – це:

- а) сукупність головних операцій збору, опрацювання або аналізу даних, властивих певному методу дослідження;
- б) сукупність спеціальних правил використання певного способу дослідження;
- в) сукупність технічних прийомів і дій, пов'язаних з певним способом дослідження, послідовність їх застосування і взаємозв'язок між ними;
- г) матеріальні і нематеріальні «інструменти» збору, опрацювання, аналізу й узагальнення інформації.

5.3. Засоби як елемент процедури проведення конкретного наукового дослідження – це:

- а) сукупність головних операцій збору, опрацювання або аналізу даних, властивих певному методу дослідження;
- б) сукупність спеціальних правил використання певного способу дослідження;
- в) сукупність технічних прийомів і дій, пов'язаних з певним способом дослідження, послідовність їх застосування і взаємозв'язок між ними;
- г) матеріальні і нематеріальні «інструменти» збору, опрацювання, аналізу й узагальнення інформації.

5.4. Методика як елемент процедури проведення конкретного наукового дослідження – це:

- а) сукупність головних операцій збору, опрацювання або аналізу даних, властивих певному методу дослідження;
- б) сукупність спеціальних правил використання певного способу дослідження;
- в) сукупність технічних прийомів і дій, пов'язаних з певним способом дослідження, послідовність їх застосування і взаємозв'язок між ними;
- г) матеріальні і нематеріальні «інструменти» збору, опрацювання, аналізу й узагальнення інформації.

5.5. Вкажіть відповіді, в яких правильно відображено співвідношення понять «науковий напрямок», «наукова проблема», «наукова тема», «наукове питання»:

- а) науковий напрямок охоплює окремі наукові проблеми;
- б) кожна наукова тема складається з ряду наукових проблем;
- в) кожна наукова проблема охоплює декілька наукових тем;
- г) кожна наукове питання складається з низки наукових тем.

5.6. Суспільну та наукову цінність теми дослідження, що полягає в необхідності і невідкладності її розробки для потреб розвитку суспільства чи окремих сфер його життя, називають:

- а) новизною теми;
- б) актуальністю теми;
- в) складністю теми;
- г) профільністю теми.

5.7. У якому значенні вживається термін «проблема» у науці:

- а) як необхідність нового напрямку у певній царині теоретичного знання;
- б) як конкретне завдання теоретичного чи методологічного характеру;
- в) як вимога аналізу основних понять і принципів наукової теорії;
- г) всі відповіді є правильними.

5.8. Ідеальною формою комплексного розв'язання фундаментальної наукової проблеми є:

- а) висунення гіпотези;
- б) спростування аксіоми;
- в) побудова нової теорії;
- г) накопичення нових емпіричних даних.

5.9. Стан справ, коли немає необхідного розв'язання наукової проблеми, у зв'язку з чим необхідно відмовитися від використання звичних, стандартних методів і звернутися до пошуку нових пізнавальних засобів і прийомів, називають:

- а) міжособистісним конфліктом;
- б) надзвичайною ситуацією;
- в) проблемною ситуацією;
- г) трудовим спором.

5.10. Які чинники впливають на постановку наукової проблеми:

- а) історичні особливості мислення, притаманні тому суспільству, в якому формується і формулюється проблема;
- б) рівень досягнутих знань про об'єкти, яких стосується проблема;
- в) перевіреність і стабільність наукової теорії, в якій виникає проблемна ситуація;
- г) всі відповіді є правильними.

Тема 9. Оформлення та апробація результатів наукового дослідження

Питання для обговорення

1. Наукове мислення та науковий стиль мовлення.
2. Поняття наукової термінології. Види юридичних термінів.
3. Форми наукових праць.
4. Система фахової періодики для публікації результатів дослідження.
5. Дискусія як форма апробації наукового дослідження.

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.
  - 1.1. Що розуміють під стилем літературної мови? Чим один стиль літературної мови відрізняється від іншого?
  - 1.2. Які стильові риси є характерними для наукової мови?
  - 1.3. Дайте визначення поняття «юридичний термін». Як юридичний термін співвідноситься з правовим поняттям?
  - 1.4. Охарактеризуйте види юридичних термінів. Який юридичний термін називається кодифікованим?
  - 1.5. Наведіть приклади термінологічних сполучень, які широко вживаються у юридичних текстах.
  - 1.6. Які форми наукових праць є найпоширенішими в сучасній юридичній науці?
  - 1.7. Що розуміють під науковою публікацією? В чому полягають її функції?
  - 1.8. Які існують види наукових журналів? Наведіть перелік найавторитетніших науково-юридичних журналів сучасної України.
  - 1.9. Що розуміють під науковою монографією? Чим наукова монографія відрізняється від дисертації?
  - 1.10. Охарактеризуйте основні форми усного наукового спілкування (обговорення наукових проблем). Чим дискусія відрізняється від полеміки?
2. Скласти термінологічний словник до теми.
3. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
4. Скласти словник юридичних термінів за темою Вашої магістерської роботи.
5. Розв'язати тести:
  - 5.1. Основним завданням якого стилю літературної мови є гранично ясне і точне донесення до читача інформації:
    - а) розмовного;
    - б) художнього;
    - в) конфесійного;
    - г) наукового.
  - 5.2. Вкажіть ознаки, які характеризують науковий стиль літературної мови:
    - а) логічна послідовність і доказовість викладу;
    - б) точність і лаконічність висловлювань;
    - в) аргументація та переконливість тверджень;
    - г) всі відповіді є правильними.
  - 5.3. Вкажіть мовні засоби, які притаманні науковому стилю літературної мови:
    - а) залучення цитат і посилань на першоджерела;
    - б) наявність авторської індивідуальної манери й емоційно-експресивної лексики;
    - в) оперування абстрактними, переважно іншомовними словами;
    - г) відсутність спеціальної термінології.

5.4. Рису наукового стилю літературної мови, що полягає в наявності смислових зв'язків між послідовними одиницями тексту, називають:

- а) експресивністю;
- б) точністю;
- в) лаконічністю;
- г) логічністю.

5.5. Слово чи словосполучення, яке точно і однозначно називає предмет, явище чи поняття науки і розкриває його зміст:

- а) категорія;
- б) дефініція;
- в) цитата;
- г) термін.

5.6. Вкажіть підстилі наукового стилю літературної мови:

- а) науково-популярний;
- б) науково-довідковий;
- в) науково-діловий;
- г) всі відповіді є правильними.

5.7. Юридичний термін, визначений у нормативно-правовому акті, вважається:

- а) кодифікованим;
- б) загальною юридичним;
- в) галузевим;
- г) міжгалузевим.

5.8. Науково-дослідницька праця, предметом якої є вичерпне узагальнення теоретичного матеріалу з наукової проблеми або теми з критичним його аналізом, визначенням вагомості, формулюванням нових наукових концепцій, що підготовлена одним або декількома авторами:

- а) тези наукової доповіді;
- б) матеріали наукової конференції;
- в) наукова монографія;
- г) науковий журнал.

5.9. Вид наукової публікації, що являє собою коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення або іншої наукової праці:

- а) тези;
- б) дисертація;
- в) монографія;
- г) стаття.

5.10. Публічна суперечка, метою якої є з'ясування і співставлення рівних (протилежних) точок зору заради досягнення згоди в пошуку істини або правильного вирішення суперечливого наукового питання (проблеми):

- а) полеміка;
- б) дискусія;
- в) дебати;
- г) симпозіум.

Тема 10. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження

Питання для обговорення

1. Роль науково-дослідної роботи у процесі підготовки фахівця-юриста. Форми науково-дослідної роботи студентів та її організація.
2. Організація підготовки та захисту магістерської роботи.

Питання та завдання для самоперевірки і контролю засвоєння знань:

1. Дати відповідь на контрольні питання.
  - 1.1. Яким чином наукова діяльність студентів впливає на їх фахову підготовку?
  - 1.2. Охарактеризуйте завдання, напрями і форми студентської наукової роботи.
  - 1.3. З якою метою студенти виконують магістерські роботи? Які вміння і навички вони при цьому можуть набути?
  - 1.4. Що розуміють під дипломною роботою? У чому полягає зв'язок між дипломною роботою та раніше виконаними студентом курсовими роботами?
  - 1.5. Які існують загальні етапи виконання студентом магістерської роботи?
  - 1.6. Назвіть основні складові частини «Вступу» кожної магістерської роботи. Який змістовий взаємозв'язок існує між «Вступом» і «Висновками» магістерської роботи?
  - 1.7. Назвіть вимоги до змісту магістерської роботи та поясніть їх важливість.
  - 1.8. Які існують основні вимоги до оформлення тексту магістерської роботи?
  - 1.9. У яких випадках у тексті магістерської роботи мають бути посилання на використані джерела? Що розуміють під плагіатом? Яку оцінку одержує плагіат у середовищі науковців?
  - 1.10. За якими критеріями оцінюється магістерська робота? Які типові помилки трапляються у процесі виконання студентами магістерських робіт?
2. Скласти термінологічний словник до теми.
3. Скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.
4. Підготувати доповідь на захист магістерської роботи за встановленою структурою.
5. Розв'язати тести:
  - 5.1. Вкажіть напрями, за якими у вищих навчальних закладах здійснюється науково-дослідна діяльність студентів:
    - а) підготовка і захист рефератів, курсових і дипломних робіт;
    - б) участь у студентських наукових гуртках;
    - в) робота в студентських інформаційно-аналітичних і юридичних консультаціях;
    - г) всі відповіді є правильними.
  - 5.2. Вкажіть види студентських робіт, захист яких відбувається перед Державною екзаменаційною комісією:
    - а) курсова робота;

- б) дипломна робота;
- в) магістерська робота;
- г) всі відповіді є правильними.

5.3. Обов'язковими складовими плану будь-якої магістерської роботи є:

- а) вступ;
- б) додатки;
- в) висновки;
- г) таблиці і графіки.

5.4. Вважається методично доцільним, щоб обсяг магістерської роботи складав:

- а) 30-35 сторінок друкованого тексту;
- б) 45-58 сторінок друкованого тексту;
- в) 90-100 сторінок друкованого тексту;
- г) 120-150 сторінок друкованого тексту.

5.5. Вкажіть фрази, які за стильовим критерієм вважаються недоречними у тексті магістерської роботи:

- а) «ми вважаємо»;
- б) «мені здається»;
- в) «на нашу думку»;
- г) «на мою думку».

5.6. Вкажіть структурну частину магістерської роботи, яка розміщується в ній останньою (з наведених нижче):

- а) додатки;
- б) висновки;
- в) список використаних джерел;
- г) зміст.

5.7. Згідно з правилами оформлення магістерської роботи такі її структурні частини, як вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки, розміщуються в тексті:

- а) один після одного послідовно через відстань не менше двох рядків;
- б) один після одного послідовно через відстань не менше трьох рядків;
- в) будь-яким способом за вибором студента;
- г) з нової сторінки.

5.8. Вкажіть обов'язки, які покладаються на студента під час виконання ним магістерської роботи:

- а) своєчасно скласти план роботи й подати його на затвердження;
- б) регулярно відвідувати консультації керівника;
- в) дотримуватись встановлених строків (графіка) виконання магістерської роботи;
- г) всі відповіді є правильними.

5.9. Вкажіть явища, які не повинні мати місце в тексті магістерської роботи:

- а) будь-які виправлення;
- б) розриви ініціалів і прізвищ науковців (коли ініціали розміщені на одному рядку, а прізвище – на іншому);
- в) будь-які скорочення наукових і спеціальних термінів;

г) розриви між цифрами й одиницями виміру (коли цифри розміщені на одному рядку, а одиниці виміру – на іншому).

5.10. У яких випадках в тексті магістерської роботи мають бути посилання на використані джерела:

- а) наведення визначень, взятих з інших джерел;
- б) наведення переліків, пропозицій, проблем, окреслених в інших джерелах;
- в) запозичення з інших джерел цифр, дат, таблиць, схем;
- г) всі відповіді є правильними.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль I

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Поняття та основні функції науки.
2. Класифікація наук.
3. Об'єкт і предмет юридичних наук.
4. Система юридичних наук.
5. Поняття і види наукових досліджень.
6. Ефективність наукових досліджень.
7. Поняття і функції методології науки.
8. Структура методології науки.
9. Класифікація методів юридичної науки.
10. Юридична наука в системі соціально-гуманітарного наукового знання.
11. Метод, методика і техніка дослідження.
12. Наукові методи та методи практичної діяльності.
13. Проблема належності, допустимості, істинності, доцільності при виборі методу дослідження.
14. Предметна та цільова обумовленість методів юридичної науки.
15. Наукові поняття як знаряддя юридичного мислення.
16. Правові поняття і категорії. Правовий концепт.
17. Поняття типу (стилю) наукового мислення, наукової парадигми та наукової картини світу.
18. Класичний стиль (парадигма) наукового мислення.
19. Некласичний стиль (парадигма) наукового мислення.
20. Постнекласичний стиль (парадигма) наукового мислення.
21. Парадигми і наукові революції. Міжпарадигмальний діалог.
22. Плюралістичність світоглядних засад наукового мислення.
23. Філософсько-світоглядні підходи в наукових дослідженнях.
24. Праворозуміння: поняття і типи.
25. Юснатуралістська парадигма праворозуміння.
26. Юспозитивістська парадигма праворозуміння.
27. Основні характеристики сучасних підходів до праворозуміння.

28. Причини та умови множинності підходів до праворозуміння.
29. Поняття суб'єкта наукового пізнання.
30. Парадигмальні відмінності в розумінні взаємозв'язку і взаємодії суб'єкта та об'єкта наукового пізнання.
31. Самосвідомість науковця, її роль у пізнавальному процесі.
32. Саморефлексивна установка свідомості та способи її реалізації у процесі пізнання.
33. Правосвідомість як предметне поле та інструмент правового самопізнання та науково-юридичного пізнання.
34. Здатність до саморефлексії (самопізнання) як фахова компетенція сучасного науковця.
35. Правовий менталітет. Пізнавальні ментальні установки.
36. Деформації правосвідомості, їх роль у пізнанні суб'єктом світу права.
37. Поняття наукового підходу.
38. Співвідношення наукового підходу та наукового методу.
39. Загальна характеристика системи методологічних підходів юриспруденції.
40. Історичний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
41. Логічний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
42. Герменевтичний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
43. Порівняльний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
44. Ціннісний (аксіологічний) підхід у науково-юридичних дослідженнях.
45. Системний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
46. Синергетичний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
47. Поведінковий (біхевіористський) підхід у науково-юридичних дослідженнях.
48. Соціологічний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
49. Інституціональний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
50. Інтерсуб'єктивістський підхід у науково-юридичних дослідженнях.
51. Кібернетичний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
52. Структурний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
53. Функціональний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
54. Системно-функціональний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
55. Комплексний підхід у науково-юридичних дослідженнях.
56. Методологічні принципи.
57. Формальна та діалектична логіка в наукових дослідженнях.
58. Поняття та загальна характеристика загальнонаукових методів пізнання державно-правових явищ.
59. Методи емпіричних досліджень.
60. Методи теоретичних досліджень.
61. Системний метод.
62. Наукові методи пізнання державно-правових явищ, що застосовуються суміжними науками або групами наук: загальна характеристика.
63. Психологічний метод у науково-юридичних дослідженнях.
64. Метод конкретно-соціологічного дослідження.

65. Математичні та статистичні методи у науково-юридичних дослідженнях.
66. Кібернетичний та інші методи технічних наук, що використовуються в юриспруденції.
67. Поняття та загальна характеристика спеціальних методів науково-юридичного пізнання.
68. Формально-юридичний (формально-догматичний) метод.
69. Порівняльно-правовий метод.
70. Метод державно-правового моделювання.
71. Метод державно-правового експерименту.

Модуль II

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ЮРИДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

72. Організація наукової діяльності в Україні.
73. Наукові дослідження у вищому навчальному закладі.
74. Склад та підготовка наукових кадрів в Україні.
75. Міжнародне співробітництво в науково-дослідній сфері.
76. Поняття про науковий напрям і наукову школу.
77. Порядок присудження наукових ступенів та вчених звань в Україні.
78. Статус науковця.
79. Університет як суб'єкт наукової діяльності.
80. Роль і функції наукової інформації.
81. Поняття та види інформаційного забезпечення наукових досліджень.
82. Система джерел наукової інформації.
83. Електронний пошук наукової інформації.
84. Пошук, відбір та опрацювання джерельної бази дослідження.
85. Електронні ресурси, пошукові системи мережі Інтернет.
86. Бібліографічний пошук у каталогах і картотеках.
87. Особливості роботи з періодичними виданнями.
88. Специфіка джерел юридичних досліджень. Нормативно-правові документи. Матеріали юридичної практики. Правова статистика.
89. Етапи проведення наукового дослідження: загальна характеристика.
90. Категоріально-понятійний апарат наукового дослідження.
91. Тема наукового дослідження: критерії вибору, порядок конкретизації.
92. Наукове дослідження як процес розв'язання наукової проблеми.
93. Наукова проблема і наукова теорія.
94. Постановка і формулювання наукової гіпотези та її доказ.
95. Поняття наукового факта.
96. Поняття аксіоми у науці. Постулати.

97. Науковий стиль мовлення: загальна характеристика.
98. Поняття наукової термінології. Види юридичних термінів.
99. Форми наукових праць: загальна характеристика.
100. Дисертація як форма наукової праці.
101. Монографія як форма наукової праці.
102. Наукова стаття як форма наукової праці.
103. Система фахової періодики для публікації результатів дослідження.
104. Наукова доповідь: поняття, структура, функції.
105. Наукова суперечка: значення і види.
106. Дискусія як форма апробації наукового дослідження.
107. Наукові семінари, конференції, конгреси.
108. Оформлення джерел і літератури в науковому дослідженні (вимоги ДСТУ).
109. Роль науково-дослідної роботи у процесі підготовки фахівця-юриста.
110. Форми науково-дослідної роботи студентів та її організація.
111. Організація підготовки та захисту магістерської роботи.
112. Структура магістерської роботи, її розробка.
113. Обрання та затвердження теми магістерської роботи.
114. Складання плану і графіка виконання магістерської роботи.
115. Робота дослідника з літературою, нормативними актами та іншими джерелами.
116. Вимоги до змісту магістерської роботи.
117. Вимоги до оформлення магістерської роботи.
118. Перевірка магістерської роботи. Відзив наукового керівника та рецензія.
119. Захист магістерської роботи. Порядок оцінювання магістерської роботи.
120. Наукова доповідь на студентській науковій конференції.